

Výsledky Hodnotenia samosprávnych opatrení (HSO) v regiónoch SR za obdobie 3. štvrťroka 2014

(22.12.2014; Obecné noviny; č. 51, Samospráva, s. 10,11; Redakcia)

Centrum pre hospodársky rozvoj (CPHR), prináša výsledky projektu Hodnotenie samosprávnych opatrení (HSO). V rámci projektu sa štvrťročne vyjadrujú ekonomickí analytici, podnikatelia, primátori a starostovia, zástupcovia akademickej obce, stavovských a mimovládnych organizácií k navrhovaným a realizovaným opatreniam samosprávnych inštitúcií na úrovni obcí, miest i krajov. Projekt HSO tak prináša názor odbornej verejnosti na dôležité opatrenia ekonomicko-sociálneho charakteru ovplyvňujúce kvalitu života občanov v jednotlivých regiónoch Slovenska. Partnerom projektu je **Združenie miest a obcí** Slovenska, realizovaný je vďaka podpore spoločnosti Slovnaft, a. s.

Výsledky: Najvyššie oceneným opatrením za obdobie júl až september 2014 sa stalo schválenie zásad parkovacej politiky v **bratislavskej Petržalke** po tom, čo stroskotali plány na celomestskú parkovacu politiku. Druhým najúspešnejším samosprávnym opatrením v treťom štvrťroku 2014 sa stalo schválenie zrejme najväčšieho cestovania v hromadnej doprave na Slovensku - v Humennom. Bezplatne cestovať v mestskej autobusovej doprave tam môžu žiaci prvého stupňa základných škôl s trvalým pobytom na území mesta, ZŤP, seniori nad 65 rokov a držiteľia Senior karty. Na treťom mieste, avšak s negatívnym skóre, skončilo opatrenie z **Bratislavy**, kde z dôvodu predĺženia trolejbusovej trate a obnovy chodníka nechal **bratislavský magistrát** na Trenčianskej ulici vyrúbať 21 zväčša zdravých, dospelých stromov. Najmenej prínosným opatrením sa stalo konanie primátora Stropkova. Mesto si najskôr formou dodatku k zmluve, ktorú však nikdy na webe nezverejnilo, objednalo práce za 272 500 eur, o úhradu ktorých sa neskôr sporilo na súde. Po novom sa primátor rozhodol, že spor so staviteľom urovná formou dohody o uznaní dlhu, ktorú sám podpísal, bez vedomia zastupiteľstva.

Podrobný popis opatrení a vybrané komentáre hodnotiteľov

1. **Petržalka** sa rozhodla nečakať na mesto a riešiť parkovanie samostatne

Miestni poslanci v **bratislavskej Petržalke** schválili zásady parkovacej politiky na území mestskej časti. Urobili tak po tom, čo parkovacu politiku neschválili mestskí poslanci. Cieľom parkovacej politiky v **Petržalke**, ktorá trpí chronickým nedostatkom parkovacích miest, má byť uľahčenie komplikovaného parkovania rezidentom, teda prioritne **Petržalčanom** s tým, že výnosy z parkovania budú smerované opäť do riešenia statickej dopravy. V zmysle prijatého materiálu je rezidentom držiteľ vodičského preukazu, ktorý má trvalý pobyt v **Petržalke** a je držiteľom vozidla. Kompromisným návrhom, ktorý poslanci odsúhlasili je, že rezidenčné karty nebude mestská časť vydávať na byt, ale na osoby, to znamená, že ak v jednej domácnosti žijú dve či tri osoby s autom, vodičským preukazom a trvalým pobytom, každý z nich bude rezidentom s rovnakým nárokom na rezidenčnú kartu. Parkovacej politike sa **petržalská** samospráva venuje už tri roky veľmi intenzívne. Po tom, čo poslanci mesta parkovacu politiku pre celé hlavné mesto neschválili, mala **Petržalka** dve možnosti - buď sa alibisticky vyhovárať na mesto, alebo vziať odvalu a zodpovednosť do svojich rúk a posunúť riešenie statickej dopravy o ďalší krok. Tým je potreba prijať ešte viacero dokumentov, najmä podrobný prevádzkový poriadok, ale aj uskutočniť viacero ďalších krokov. Len samotné rezidenčné parkovanie nie je riešením, nevyhnutné je aj budovať nové kapacity. **Petržalke** chýba približne 30-tisíc parkovacích miest, ktoré sa však nedajú vybudovať len na teréne. Preto vidí samospráva i odborníci budúcnosť v parkovacích domoch.

Komentár

Hodnotiacia komisia ocenila opatrenie kladne. Hoci väčšina hodnotiacich konštatovala, že vhodnejšia by bola celomestská politika parkovania, chápu, že situácia si za daného stavu vyžiadala zo strany **petržalskej** samosprávy razantný postup, keďže všetky pokusy o celomestský systém parkovania dlhodobo zlyhávajú.

Antonín Eliáš, šéfredaktor časopisu OBEC a finance (ČR) konštatoval, že parkovanie v mestách je celosvetový problém. Poukázal na situáciu v Prahe, kde sa parkovanie postupne riešilo tiež po obvodoch, lebo v prípade väčších miest platí, že sa tam horšie hľadajú jednotné parkovacie podmienky, lebo situácia v jednotlivých častiach mesta je odlišná. Uviedol tiež príklad z Bavorska, kde v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch bol dotovaný a podporovaný program budovania parkovísk vo vnútroblokoch.

Podľa Ľubice Trubíniovej, projektovej manažérky iniciatívy **Bratislava** otvorene, prijatie vlastnej parkovacej politiky po tom, čo sa nedosiahla dohoda v rámci celého mesta, je logickým krokom, keďže **Petržalka** je relatívne samostatnou mestskou časťou, geograficky výrazne oddelenou od centra mesta, resp. iných mestských častí s vysokou intenzitou dopravy aj zaľudnenia. Myslí si však, že

vzhľadom na environmentálne, zdravotné aj spoločenské dopady intenzívnej automobilovej dopravy budovanie parkovacích domov a zaberanie voľných plôch na parkovanie áut už v dnešnej dobe nie je progresívnym, resp. systémovým/udržateľným riešením, keďže podporuje ďalší nárast automobilovej dopravy. Tým je podpora hromadnej mestskej dopravy, cyklo dopravy a pešej dopravy v kombinácii s opatreniami na minimalizáciu environmentálne neprijateľných druhov dopravy.

2. Humenné zaviedlo veľkorysé cestovanie

Humenné zaviedlo od 1. augusta zrejme najveľkorysejšie cestovanie v hromadnej doprave na Slovensku. Bezplatne cestovať v mestskej autobusovej doprave môžu žiaci prvého stupňa základných škôl s trvalým pobytom na území mesta, ZŤP, seniori nad 65 rokov a držiteľia Senior karty. Podľa radnice mohli k tomuto kroku pristúpiť vďaka dobrému hospodáreniu mesta, ktoré ho bude dotovať. Bezplatné cestovanie navrhla primátorka (Jana Valová, Smer-SD) a schválilo ho **mestské zastupiteľstvo**, a to napriek tomu, že predložený materiál neobsahoval informáciu o finančnom dopade tohto kroku na rozpočet mesta ani predbežné odhady, koľko ľudí by takúto službu mohlo využívať. Na bezplatné cestovanie vedenie mesta vyčlenilo 54-tisíc eur. Humenčanov však bezplatné cestovanie rozdeľuje. Podľa niektorých, hlavne tých, ktorí hromadnú dopravu nevyužívajú, dotovať dopravu z peňazí všetkých Humenčanov nie je správne.

Komentár

Komisia vníma toto opatrenie nejednoznačne, mierne negatívne, a to predovšetkým preto, lebo sa nedá vylúčiť, že za ním stojí predovšetkým snaha o získanie priazne voličov v nadchádzajúcich komunálnych voľbách, na úkor verejného rozpočtu. Jedným z tých, ktorí opatrenie vnímali pozitívne, bol aj Bohumil Olach, odborník na samosprávu a bývalý šéfredaktor Obecných novín, podľa ktorého na jednej strane nariekame, že dôchodcovia a starí ľudia to majú ťažké, ale keď im niekto dá väčšie úľavy, už ho podozrievame, že je populista a robí to zo zisťných dôvodov. Myslí si, že keď na to Humenné má, nech sa starí ľudia vozia zadarmo. Opačne vnímal opatrenie napríklad aj Dušan Sloboda, analytik Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika v **Bratislave**, podľa ktorého opatrenie vykazuje všetky znaky toho, že sa na komunálnej úrovni zvolenbieva. Myslí si, že v tomto prípade nemožno hovoriť ani o sociálnom programe, keďže od platenia neoslobodzuje adresne len tých menej majetných, ale všetkých bez rozdielu. Mesto Humenné si tak podľa neho kupuje voličov a robí to bezostyšne za peniaze z ich daní.

3. V Bratislave dal magistrát vypíliť zdravé stromy

Kvôli predĺženiu trolejbusovej trate a obnove chodníka nechal **bratislavský magistrát** na Trenčianskej ulici vyrúbať 21 zväčša zdravých, dospelých stromov. Stalo sa tak napriek tomu, že v štúdiu EIA, ktorá posudzuje vplyv výstavby na životné prostredie sa uvádza, že umiestnenie nových stožiarov bude rešpektovať polohu existujúcich stromov a preto sa s výrubom stromov neuvažuje. K výrubu stromov došlo navyše vo vegetatívnom období a podľa ochranárov na vypílených stromoch žili aj chránené vtáky. Zarážajúci je aj fakt, že o niekoľko metrov ďalej už trolejbusy jazdia a stromy tam neprekážajú. Radnica zdôvodnenie zásahu niekoľkokrát menila. Najskôr mesto akciu odôvodňovalo tým, že stromy mali plytké korene a mnohým z nich hrozilo vyvrátenie. Neskôr tiež tvrdila, že výstavbu trolejbusovej trate podmienil opravou chodníka poškodeného koreňmi stromov a výrubom prestarnutých stromov Špeciálny stavebný úrad **Bratislavského samosprávneho kraja (BSK)**. To však župa ústami hovorkyne BSK odmietla s odôvodnením, že posudzovanie stromov, komunikácie ani chodníky nie sú v kompetencii BSK a že o výrube stromov rozhodol **magistrát**. Na to **magistrát** prišiel s verziou, že opravu chodníka si v stavebnom konaní vyžiadali firmy zo susediacich pozemkov a že mesto im vyhovel, lebo bol v zlom stave a muselo by ho tak či tak rozkopať. Výrub zaskočil aj predstaviteľov mestskej časti **Ružinov**, na ktorého území sa lokalita nachádza. Tá poukázala na absurdnosť celej záležitosti, pretože podľa platných zákonov (cestný zákon) sa na aleju stromov na Trenčianskej ulici pozerá ako na cestnú zeleň, napriek tomu, že je v intraviláne mesta a tvorí významný mestotvorný prvok. To malo za následok, že MČ nebola oprávnená rozhodovať o výrube týchto stromov. Výstavba novej trolejbusovej trate aj s osadením trakčného vedenia bude stáť približne 550-tisíc eur. Financovaná je z operačného programu BSK, 85 percent nákladov hradí Európska únia, 10 percent prispeje štát a päť percent hradí mesto **Bratislava** zo svojho rozpočtu.

Komentár

Hodnotiaci negatívne vnímali dnes už prekonaný prístup **bratislavského magistrátu** k stromom, ako k „drevu, čo zavadzia“. V tomto konkrétnom prípade ich tiež šokovalo, s akou ľahkosťou k výrubu stromov došlo, bez zohľadnenia názoru verejnosti a jej dostatočného informovania. Aj Ľuboš Vagač, riaditeľ Centra pre hospodársky rozvoj bol jedným z tých, ktorí opatrenie vnímali negatívne. Vyjadril názor, že výrub takých veľkých stromov z iných ako ekologických dôvodov je z jeho pohľadu bezcitné hulvátstvo. V slušnej spoločnosti by podľa neho aspoň vysadili v blízkom okolí mladé stromy ako náhradu. Podľa Dušana Slobodu nie nevyhnutné vypílenie zdravých stromov, ktoré v mestskej časti

Ružinov nariadilo mesto **Bratislava**, poukazuje na dva zaujímavé aspekty. Jeden sa týka toho, že nech už sa konanie vo veciach týkajúcich sa životného prostredia zaštití akýmkoľvek počtom, typom a druhom štúdií (typu EIA) v rámci územného konania a plánovania, ani tieto čoraz zložitejšie zákonné a byrokratické procedúry nie sú prekážkou na často svojvoľné rozhodnutia. Druhý aspekt poukazuje na problém dvojúrovňovej samosprávy, keď v hlavnom meste (a podobne v Košiciach) na jednom území vládnu (nie vždy v zhode) orgány mesta a danej mestskej časti, a akoby toho nebolo dosť, kibicuje im do toho ešte aj samospráva na úrovni kraja. Hlavnému mestu by pomohlo, keby namiesto troch úrovní samosprávy existovala len jedna, disponujúca kompetenciami mesta, mestských častí i kraja zároveň.

4. Prešovský župan zamestnal na svojom úrade dcéru

Po bratrancovi, ktorý ako vyštudovaný učiteľ hudby má na úrade Prešovského samosprávneho kraja (PSK) na starosti múzeá a galérie, sa pracovné miesto ušlo aj dcére župana Petra Chudíka Diane. Práve ona sa stala tou vyvolenou osobou, ktorú zamestnali na odbore cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce v Úrade Prešovského samosprávneho kraja. Pozoruhodné je, že podobné šťastie mali na PSK aj ďalší príbuzní vedúcich predstaviteľov samosprávy. Župa nevidí nič neštandardné na tom, že úrad vyzerá ako jeden veľký rodinný podnik. Hovorkyňa úradu sa vyjadrila, že príbuzní vedúcich predstaviteľov samosprávy majú právo byť zamestnaní a že ide o ekonomicky aktívnych ľudí s primeraným vzdelaním, ktorí majú právo zamestnať sa tak ako každý iný občan tejto republiky. Dodala, že pre nikoho nebolo vytvorené špeciálne pracovné miesto. Obsadili len voľné pracovné pozície, na ktoré spĺňali potrebné kritériá a požiadavky.

Komentár

Respondenti, napriek stanovisku župy o nediskriminácii príbuzných, vnímali uvedené opatrenie negatívne, pretože sú presvedčení, že pravidlá, ako by mali podľa medzinárodných štandardov prebiehať výberové konania, ako aj to, čo je konflikt záujmu, existujú a župa by si ich mala osvojiť tiež, ak chce byť presvedčivá smerom k verejnosti. Ľubica Trubíniová vyjadrila názor, že v prípade osôb vo vedúcich verejných funkciách by mali platiť prísnejšie pravidlá na rozhodovanie a realizáciu takých opatrení, u ktorých je možné predpokladať zvýhodňovanie určitých skupín alebo jednotlivých osôb rôznymi spôsobmi, teda klientelizmus a korupciu. Navyše, verejné inštitúcie, teda aj samosprávne orgány a organizácie, by mali mať vypracované pravidlá a etické kódexy pre rôzne situácie, aby s ich pomocou predchádzali a eliminovali negatívne javy vo svojej činnosti a ich celospoločenské aj individuálne dôsledky. Je to potrebné o. i. aj preto, že spoločnosť na Slovensku ešte nie je v takom štádiu kultúrneho vývoja, aby verejní činitelia sebakriticky reflektovali vlastné kompetencie a zodpovednosť v plnom rozsahu, vrátane morálnoetickej zodpovednosti za dopady svojej činnosti na spoločnosť. Teda napr., aby v mene transparentnosti a otvoreného výkonu svojej funkcie dokázali sami dobrovoľne obmedziť vlastné možnosti a výhody, ktoré im príslušná funkcia prináša - ako je to evidentné aj v prípade prešovského župana.

5. Banskobystrický župan rozdáva „trafiky“ aj naďalej

Župan Marián Kotleba pokračuje v rozdávaní pracovných miest rodine či kamarátom z Ľudovej strany Naše Slovensko na Úrade Banskobystrického samosprávneho kraja. Po tom, čo sa nedávno stal finančným riaditeľom v Banskobystrickej regionálnej správe ciest jeho brat Martin, či kontrolórom recidivista, od júla zamestnal aj brata Mareka. Ten robí vrátnika a zároveň informátora na vrátnici. Marek Kotleba robil najprv novozvolenému županovi ochranku. Spolu s bratom Marekom na vrátnici robí aj ďalší, nakrátko ostrihaný muž, ktorý sa s Marekom na vrátnici úradu strieda. Aj on sa predtým pohyboval okolo župana Mariana Kotlebu ako ochrankár.

Komentár

Hodnotiacia komisia s dávkou irónie konštatovala, že vzhľadom aj na predchádzajúce prípady to vyzerá tak, že v súčasnosti majú v banskobystrickej župe, resp. inštitúciách podliehajúcich župe, súdne trestaní záujemcovia o prácu evidentnú výhodu. Už bez iró-' nie však konštatovali, že podobné príklady riadenia vecí verejných nie sú na Slovensku výnimkou na ani v niektorých miestnych samosprávach.

Ján Buček, pedagóg na Prírodovedeckej fakulte UK, Katedre humánnej geografie a demogeografie v **Bratislave** poukázal na fakt, že nepotizmus (systém obsadzovania funkcií, v ktorom sú preferovaní príbuzní, prípadne priatelia či iné blízke osoby) je jedným z exemplárnych príkladov nezrelosti našej administratívnej kultúry a je prejavom „privlastnenia“ si verejných inštitúcií v prospech osobných/rodinných záujmov. Ak sa to bude tolerovať, budeme „štát pre zopár rodín“, ktoré budú využívať každú príležitosť vo svoj prospech. Róbert Kičina, riaditeľ Podnikateľskej aliancie Slovenska v tej to súvislosti uviedol, že klientelizmus, ktorý je, bohužiaľ, bežnou súčasťou slovenskej politiky, je v tomto prípade úplne neskrývaný. Podľa neho by pomohlo zverejňovanie informácií o výberových konaniach, aby mohli byť verejní funkcionári lepšie kontrolovaní zo strany verejnosti a médií a aj viac konfrontovaní v prípade pochybných výberových konaní.

6. Primátorovi Nových Zámkov vyplatili viac, ako schválili poslanci, rozdiel odmieta vrátiť

Mestský kontrolór mesta Nové Zámky informoval o výsledku kontroly zákonnosti vyplatenia odmien primátorovi mesta za roky 2006 a 2010. Uviedol, že v máji 2011 poslanci schválili primátorovi mesta Gejzovi Pischingerovi odmenu vo výške 50 percent zo súčtu platov za obdobie roku 2010. Z mestského rozpočtu mu vyplatili vyše 24 400 eur, vypočítaných ako odmenu za dvanásť mesiacov roka 2010, pričom bol vo funkcii iba od 21. decembra, kedy zložil sľub. Podľa kontrolóra odmena sa viaže len na tú časť platu, ktorá primátorovi prislúcha po zložení sľubu. Za jedenásť dní mal teda dostať približne 700 eur, namiesto toho mu však vyplatili viac ako 24 400 eur. Podľa kontrolóra mu 23 700 eur bolo vyplatených v rozpore so zákonom. Svoje stanovisko podporil vyjadrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Kontrolór na zastupiteľstve uviedol, že žiadal primátora mesta o stretnutie, na ktorom chcel spísať zápis o výsledku kontroly. Ten sa však na stretnutie nedostavil a ani neurčil iný termín. Mal sa zároveň vyjadriť, že zistenia kontrolóra nie sú pravdivé a rozdiel vo vyplatených odmenách nemieni vrátiť. Keďže záväzný výklad zákonov môže poskytnúť len súd, mestský kontrolór poslancov informoval, že v tejto veci oznámil orgánom činným v trestnom konaní podozrenie z trestnej činnosti.

Komentár Druhé najnegatívnejšie hodnotené opatrenie si svoje umiestnenie vyslúžilo hlavne preto, lebo ho väčšina respondentov vnímala ako exemplárny prípad porušenia zásad finančnej kontroly, kde zlyhala predbežná aj priebežná kontrola. Aj Jiří Životský, starosta obce Sokolnice (ČR), bol jedným tých, ktorí vnímali postup primátora ako zarážajúci a zároveň odsúdeniahodný. Rozdiel medzi nárokom a vyplatenou odmenou sa mu zdá až neuveriteľný, preto úplne súhlasí s postupom kontrolóra, ktorý poslancom oznámil, že podáva trestné oznámenie a o spore rozhodne nezávislý orgán - súd.

7. Stropkov chcel zaplatiť firme na základe dodatku k zmluve, ktorú mesto nikdy nezverejnilo. Mesto Stropkov, ktoré si formou dodatku k zmluve, ktorý nikdy na webe nezverejnilo, objednalo práce na prvú etapu výstavby priemyselného parku a neskôr sa o ich úhradu sporilo na súde, chcelo so staviteľom urovnať formou dohody o uznaní dlhu. Ide o sumu 272 500 eur a dohodu podpísal primátor mesta (Peter Obrimčák, SmerSD) bez vedomia zastupiteľstva. Podľa zákona samosprávam vyplýva povinnosť zverejňovať nielen zmluvy, ale aj ich dodatky, pričom nezverejnené zmluvy sú neplatné. Primátor tvrdí, že sporný dodatok k zmluve nebol povinný uverejniť, pretože nadväzuje na pôvodnú zmluvu ešte z čias, keď nebola povinnosť zverejňovať zmluvy na webe. Tvrdí, že platí všeobecný úzus, že takto vzniknuté zmluvné vzťahy sa riadia právnou úpravou platnou v čase ich dojednania. Na otázku, prečo svojim podpisom vo februári tohto roka uznal dlh mesta voči dodávateľovi bez prerokovania v **mestskom zastupiteľstve**, primátor nevysvetlil. Uviedol iba, že dohoda o urovaní bola riadne zverejnená v Obchodnom vestníku a že k tomu nemá čo dodať. Podľa oponentov ide o nebezpečný precedens, ako sa dá obísť zákon o slobodnom prístupe k informáciám. Stačí, ak obec nezverejní zmluvu, alebo jej dodatok, potom bez vedomia poslancov starosta či primátor podpíše dohodu o urovaní, čím uzná dlh druhej strany, a keď ju súd schváli, dohodne sa s veriteľom na zmieri a dá pokyn na vyplatenie dohodnutej sumy. Sú toho názoru, že ak zmluva alebo jej dodatok nie sú zverejnené do troch mesiacov, je to ako keby neexistovali a v takých prípadoch sa vyplácajú peniaze bez platnej zmluvy. V prípade Stropkova si navyše myslia, že ak primátor koná nad rámec oprávnení, ktoré mu vyplývajú z rozhodnutí zastupiteľstva, vzniká podozrenie zo spáchania trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa. Súd zatiaľ dohodu neschválil, pretože jej nepredchádzalo prerokovanie v **mestskom zastupiteľstve**. Do hry medzitým vstúpil aj podnet skupiny občanov na Generálnej prokuratúre SR na prešetrenie skutkov súvisiacich s uznaním 272-tisícového dlhu mesta, avšak prípad sa tým ešte neuzavrel.

Komentár Hodnotiaca komisia dospela veľkou väčšinou k názoru, že aj keď problém rozhodne pravdepodobne až súd, po etickej stránke platí, že rozhodovať bez vedomia zastupiteľstva o sume 270-tisíc eur je nezlučiteľné so zásadami hospodárenia s verejnými prostriedkami. Jozef Jarina, riaditeľ Komunitnej nadácie Bardejov k opatreniu uviedol, že podľa jeho názoru ide o ďalší z príkladov arogancie moci primátora a nerešpektovania kolektívneho orgánu samosprávy - **mestského zastupiteľstva**. Upozornil, že legislatívne sú u nás obidva orgány samosprávy - primátor i **mestské zastupiteľstvo** rovnocenné! V praxi to v konaní niektorých starostov a primátorov býva tak ako v prípade Stropkova. Oceňuje preto skupinu obyvateľov Stropkova, ktorí sa usilujú zákonnou cestou o dosiahnutie spravodlivosti v tejto kauze.

Poznámka: Členovia hodnotiacej komisie hodnotia opatrenia v rámci tohto projektu bez nároku na odmenu. Jednotlivé hodnotenia majú charakter ich osobného postoja a nemusia zodpovedať názorovej línii CPHR alebo organizácie, v ktorej hodnotitelia pôsobia.

Členovia, ktorí hodnotili opatrenia monitorované v 3. štvrtroku 2014:

Ján Buček, vysokoškolský pedagóg, Prírodovedecká fakulta UK, Katedra humánnej geografie a

demogeografie

Jozef Čavojec, redaktor denníka SME, **Bratislava**

Antonín Eliáš, šéfredaktor časopisu OBEC a finance, Praha, ČR

Juraj Fekete, Regionálne poradenské a informačné centrum, Dunajská Streda

Juraj Gallo, poradca pre samosprávu, VIA, s. r. o.

Jozef Jarina, riaditeľ, Komunitná nadácia Bardejov

Róbert Kičina, riaditeľ, Podnikateľská aliancia Slovenska

Juraj Nemec, profesor, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica

Bohumil Olach, novinár s dlhoročnými skúsenosťami zo samosprávy, **Bratislava**

Vladimír Pirošík, advokát a poslanec MsZ, Banská Bystrica

Dušan Sloboda, analytik, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, **Bratislava**

Ľubica Trubíniová, projektová manažérka, iniciatíva **Bratislava** otvorene

Ľuboš Vagač, riaditeľ, Centrum pre hospodársky rozvoj, **Bratislava**

Eduard Vokál, primátor, Lipany

Jiří Životský, starosta, Sokolnice, ČR

Poradie opatrení od najlepšie k najhoršie hodnoteným, pozitívne opatrenia majú plusový rating, negatívne mínusový

Hodnotenie samosprávnych opatrení   Rating

[300,-300]

1. **Petržalka** sa rozhodla nečakať na mesto a riešiť parkovanie samostatne   100
2. Humenné zaviedlo veľkorysé cestovanie   -8
3. V **Bratislave** dal **magistrát** vypíliť zdravé stromy   -151
4. Prešovský župan zamestnal na svojom úrade dcéru   -158
5. Banskobystrický župan rozdáva „trafiky“ aj naďalej   -196
6. Primátorovi Nových Zámkov vyplatili viac ako schválili poslanci, rozdiel odmieta vrátiť   -197
7. Stropkov chcel zaplatiť firme na základe dodatku k zmluve, ktorú nikdy nezverejnilo   -206